

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

8 FÉVRIER 1962.

PROPOSITION DE LOI

tendant :

- a) à faire bénéficier les membres du personnel de l'enseignement technique de l'Etat, du même régime de pension que celui attribué aux membres du personnel de l'enseignement moyen de l'Etat;
- b) à instaurer des règles identiques, pour toutes les catégories de l'enseignement, en ce qui concerne les bonifications d'ancienneté pour possession de certains diplômes ainsi que la prise en considération des services admissibles pour le calcul de la pension.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La législation relative au régime des pensions des agents des services publics est, à la fois, dispersée, complexe, et parfois contradictoire.

Les systèmes diffèrent souvent en fonction des pouvoirs publics employeurs : Etat, provinces, communes.

Ce problème, souvent évoqué, est aggravé par le fait que dans un même secteur d'un même pouvoir et pour des fonctions identiques, les pensions sont calculées tout différemment sans raisons valables, créant ainsi des injustices inacceptables. Les membres du personnel de l'enseignement technique de l'Etat sont les victimes de pareille injustice lorsque l'on compare *mutatis mutandis* la situation de pension qui leur est faite à celle dont bénéficie légitimement le personnel de l'enseignement moyen de l'Etat.

Ainsi deux professeurs, porteurs du même diplôme, enseignant les mêmes cours, au même niveau, dans deux écoles de l'Etat, sont traités différemment : la pension du professeur dans l'enseignement moyen est calculée sur la base de 1/55 de la moyenne des traitements des 5 dernières années

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

8 FEBRUARI 1962.

WETSVOORSTEL

strekkende :

- a) tot het verlenen van dezelfde pensioenregeling aan de personeelsleden van het Rijks-technisch Onderwijs als aan de personeelsleden van het Rijksmiddelbaar Onderwijs;
- b) tot het invoeren van gelijkaardige regel voor alle categorieën van het onderwijs, wat betreft de extra-diensttijden wegens bezit van bepaalde diploma's evenals de aanrekening van de diensten die in aanmerking komen voor de berekening van het pensioen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wetgeving inzake de pensioenregeling van het overheidspersoneel ligt verspreid en is bovendien ingewikkeld en soms tegenstrijdig.

De systemen verschillen dikwijls naargelang van de aard van de tewerkstellende openbare besturen : de Staat, de provincies, de gemeenten.

Dit vaak opgeworpen probleem wordt nog verergerd door het feit, dat in een zelfde sector, afhankelijk van een zelfde overheidslichaam, en voor gelijke functies, de pensioenen zonder geldige reden op een gans verschillende basis berekend worden, hetgeen onrechtvaardige en onduidelijke toestanden in het leven roept. De personeelsleden van het Rijkstechnisch onderwijs worden door deze onrechtvaardige regeling benadeeld. Het volstaat hun pensioenregeling *mutatis mutandis* te vergelijken met de pensioenregeling, die het personeel van het Rijksmiddelbaar onderwijs terecht geniet.

Zo gebeurt het dat twee leraars, houders van een zelfde diploma, belast met een zelfde cursus in een klas van dezelfde graad, in twee Rijksscholen verschillend behandeld worden : het pensioen van de leraar in het middelbaar onderwijs wordt berekend op basis van 1/55e van de gemiddelde

(art. 10 de la loi du 31 mars 1884) tandis que la pension du professeur dans l'enseignement technique est calculée sur la base de 1/60 (loi du 21 juillet 1844). Cette situation est d'autant plus absurde que, pour ce qui concerne les professeurs de cours généraux, c'est le plus souvent le hasard qui, en début de carrière, guide un jeune professeur vers l'un ou l'autre secteur de l'enseignement.

Il faut ajouter l'inexistence des bonifications du chef de la possession de diplômes dans le secteur de l'enseignement technique qui aggrave le préjudice subi par ses professeurs.

Dans l'enseignement moyen et normal, les diplômes de licencié et de docteur dans les branches traditionnelles sont bonifiés, tandis que d'autres ne le sont pas : licence et doctorat en sciences commerciales, en géographie; licence en éducation physique; grade d'ingénieur, etc.

Ces anomalies ne peuvent s'expliquer que par le fait que l'enseignement technique n'existait pratiquement pas en 1884 et en 1912, au moment où furent votées les lois prévoyant les bonifications de diplômes, pas plus d'ailleurs que les spécialités conduisant aux diplômes non bonifiés.

Voici un exemple classique, qui ne constitue pas un cas limite, et qui illustre l'injustice flagrante du régime auquel sont soumis les professeurs de l'enseignement technique : deux régents de cours généraux sont entrés tous deux en fonction à l'âge de 23 ans, l'un dans l'enseignement moyen, l'autre dans l'enseignement technique. A l'âge de 60 ans, ils demandent tous deux leur mise à la pension. Ils comptent chacun 37 années de services effectifs. Le premier se voit bonifier trois années pour possession de diplômes. Le second, dans les mêmes conditions, ne bénéficie d'aucune bonification. Le nombre d'années de services comptant pour la pension sera donc de 40 pour l'un et de 37 pour l'autre.

Le taux de la pension du premier sera de 40/55mes (ou 72 %) de la moyenne des traitements des 5 dernières années, le taux de la pension du second sera de 37/60mes (ou 61 %). La différence au détriment du professeur de l'enseignement technique sera donc de 11 %.

En attendant la revision générale des régimes de pensions et tenant compte de l'article 115 de la loi du 14 février 1961 autorisant les membres de l'enseignement technique à solliciter leur pension à partir du 1er du mois qui suit celui où ils atteignent l'âge de 60 ans, il s'indique donc en toute équité et urgence :

1°) d'étendre le bénéfice de l'article 10 de la loi du 31 mars 1884 aux membres du personnel de l'enseignement technique de l'Etat (c'est l'objet de l'article 1er de la présente proposition de loi);

2°) d'instaurer un système uniforme et complet en matière de bonification de diplômes (c'est l'objet de l'article 2 de la proposition).

*Services admissibles
pour le calcul de la pension.*

En ce qui concerne les différentes branches de l'enseignement, il est fait application de l'article 6 de la loi du 21 juillet 1844, disposition générale se rapportant à tous les agents définitifs de l'Etat.

wedde van de laatste vijf jaar (artikel 10 van de wet van 31 maart 1884), terwijl het pensioen van de leraar in het technisch onderwijs berekend wordt op basis van 1/60e (wet van 21 juli 1844). Deze toestand is des te ongerijmder, daar de richting, die een jong leraar bij de aanvang van zijn loopbaan inslaat naar deze of gene sector van het onderwijs, meestal afhangt van het toeval, althans wat de leraars in algemene vakken betreft.

Voeg daarbij dat er in de sector van het technisch onderwijs helemaal geen bijslag toegekend wordt wegens het bezit van een diploma, wat het nadeel, dat deze leraars ondergaan, nog verergert.

In het middelbaar en normaal onderwijs wordt rekening gehouden met het bezit van een diploma van licentiaat en van doctor in de traditionele vakken, terwijl andere diploma's niet in aanmerking komen voor bonificatie : licentiaat en doctor in de handelswetenschappen, in de aardrijkskunde; licentiaat in de lichamelijke opvoeding; graad van ingenieur, enz...

Dergelijke ongerijmde toestanden zijn slechts te verklaren door het feit dat er praktisch geen technisch onderwijs bestond in 1884 en 1912, toen de wetten goedgekeurd werden, waarbij bonificaties voor diploma's werden toegekend, evenmin als voor specialisaties, die tot niet gebonificeerde diploma's leiden.

Ziehier een klassiek voorbeeld, dat, zonder een grensgeval te zijn, de grievende onrechtvaardigheid in het licht stelt van de regeling waarvan de leraars van het technisch onderwijs zijn onderworpen : twee regenten in de algemene vakken zijn beiden op drieëntwintigjarige leeftijd in dienst getreden, een in het middelbaar onderwijs, de andere bij het technisch onderwijs. Op zestigjarige leeftijd vragen beiden te worden gepensioneerd. Ze tellen ieder 37 werkelijke dienstjaren. De eerste krijgt drie jaren extra-diensttijd wegens het bezit van diploma's. De tweede, die in dezelfde omstandigheden verkeert, krijgt er geen. Het aantal dienstjaren dat voor de berekening van het pensioen in aanmerking komt bedraagt voor de ene 40, voor de andere 37.

Het bedrag van het pensioen van de eerste wordt op 40/55^e (of 72 %) vastgesteld van de gemiddelde wedde van de laatste vijf jaren; het bedrag van het pensioen van de tweede op 37/60^e (of 61 %). Het verschil ten nadele van de leraar in het technisch onderwijs bedraagt aldus 11 %.

In afwachting van de algemene herziening van de pensioenregeling, en met inachtneming van artikel 115 van de wet van 14 februari 1961, waarbij de leden van het technisch onderwijs gemachtigd worden hun pensioen aan te vragen vanaf de eerste van de maand na deze waarin zij de leeftijd van 60 jaar bereiken, is het dus, *billijkerwijze en dringend*, aangewezen :

1°) het genot van artikel 10 van de wet van 31 maart 1884 uit te breiden tot de personeelsleden van het technisch onderwijs van de Staat (dit maakt het voorwerp uit van het eerste artikel van dit wetsvoorstel);

2°) een eenvormig en volledig stelsel inzake extra-diensttijden voor het bezit van diploma's in te voeren (dit maakt het voorwerp uit van artikel 2 van dit voorstel).

*Voor de berekening van het pensioen
in aanmerking komende diensten.*

Wat de verschillende onderwijstakken betreft, wordt artikel 6 van de wet van 21 juli 1844 toegepast, dat een algemene beschikking is die betrekking heeft op alle vast benoemde Rijksambtenaren.

Ainsi, pour l'instant, les services pris en considération pour la fixation du traitement ne sont pas nécessairement admissibles pour le calcul de la pension : c'est notamment le cas des services prestés dans l'industrie privée, même s'ils constituent une exigence de recrutement (par exemple dans l'enseignement technique), ainsi que des services rendus dans l'enseignement provincial.

Il s'indiquerait d'établir un parallélisme entre l'ancienneté en matière de traitement et l'ancienneté en matière de pension. Pour cela il convient d'amender l'article 6 de la loi du 21 juillet 1844 en faveur des membres du personnel de tous les enseignements. C'est l'objet de l'article 3 de la présente proposition de loi.

Aldus worden, op dit ogenblik, de diensten die in aanmerking komen voor de vaststelling van de wedde, niet noodzakelijk in aanmerking genomen voor de berekening van het pensioen : dat is namelijk het geval wat betreft de in de privé-nijverheid gepresteerde diensten, zelfs indien zij een aanwervingsvoorwaarde zijn geweest (bij voorbeeld in het technisch onderwijs), evenals de in het provinciaal onderwijs gepresteerde diensten.

Het ware wenselijk een parallelisme in te voeren tussen de anciënniteit inzake wedde en die inzake pensioen. Daartoe moet artikel 6 van de wet van 21 juli 1844 ten gunste van de personeelsleden van alle onderwijstakken worden gewijzigd. Dit maakt het voorwerp uit van artikel 3 van dit wetsvoorstel.

M. DENIS.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Sans préjudice à l'article 115 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, l'article 10 de la loi du 31 mars 1884 relatives aux pensions des professeurs, instituteurs communaux et de leurs veuves et orphelins, est complété *in fine* comme suit :

« Les dispositions qui précèdent sont applicables aux membres du personnel enseignant, enseignant auxiliaire et administratif des établissements d'instruction technique dirigés par l'Etat aussi bien qu'aux inspecteurs de cet enseignement. »

Art. 2.

L'article 2 de la loi du 8 avril 1884 relative aux pensions des professeurs, instituteurs communaux et de leurs veuves et orphelins et l'article 5, alinéas 1, 2 et 3, de la loi du 18 mai 1912 sur les pensions du personnel enseignant, sont remplacés par ce qui suit :

« Sont comptés dans le nombre d'années de services exigées pour l'admission à la pension et dans la liquidation des pensions des membres du personnel enseignant, enseignant auxiliaire et administratif, ainsi que des inspecteurs de tous les établissements d'enseignement :

1) Pour 4 années de service :

- a) les diplômes délivrés par l'enseignement supérieur après au moins 4 années d'études;
- b) le brevet de nomination délivré aux officiers des armes spéciales sortis de l'Ecole d'application annexée à l'Ecole militaire.

2) Pour 3 années de service :

- a) les diplômes délivrés par l'enseignement supérieur après au moins 3 années d'études;
- b) le diplôme de professeur agrégé de l'enseignement secondaire inférieur (moyen, technique, etc.);
- c) la lettre de nomination d'adjoint d'état-major ou le certificat constatant le résultat satisfaisant des examens de sortie de l'Ecole de guerre.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Onverminderd artikel 115 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, wordt artikel 10 van de wet van 31 maart 1884 betreffende de pensioenen van de leraars, gemeente-onderwijzers en van hun weduwen en wezen *in fine* aangevuld als volgt :

« Voorgaande bepalingen zijn toepasselijk op de leden van het onderwijzend personeel, het onderwijzend hulppersoneel en het administratief personeel van de door de Staat bestuurd inrichtingen voor technisch onderwijs evenals op de inspecteurs van dit onderwijs. »

Art. 2.

Artikel 2 van de wet van 8 april 1884 betreffende de pensioenen van de leraars, gemeenteonderwijzers en van hun weduwen en wezen en artikel 5, 1^e, 2^e en 3^e lid, van de wet van 18 mei 1912 betreffende de pensioenen van het onderwijzend personeel, worden vervangen door wat volgt :

« Worden aangerekend in het aantal dienstjaren dat vereist is voor de pensionering en in de uitkering van de pensioenen van de leden van het onderwijzend personeel, van het onderwijzend hulppersoneel en van het administratief personeel, evenals dat van de inspecteurs van alle onderwijsinrichtingen :

1) Voor 4 dienstjaren :

- a) de diploma's, door de inrichtingen voor hoger onderwijs na ten minste 4 studie jaren, uitgereikt;
- b) het benoemingsbrevet, uitgereikt aan de officieren van de bijzondere wapens, die hun studies beëindigd hebben aan de Applicatieschool verbonden aan de Militaire School.

2) Voor 3 dienstjaren :

- a) de diploma's, door de inrichtingen voor hoger onderwijs na ten minste 3 studie jaren uitgereikt;
- b) het diploma van geaggregeerd leraar van het lager secundair onderwijs (middelbaar, technisch, enz.);
- c) de benoemingsbrief van stafadjunct of het getuigschrift dat de uitgangsproeven van de Krijgsschool met voldoening werden afgelegd.

3) Pour 2 années de service :

- a) le diplôme d'instituteur primaire;
- b) le diplôme d'institutrice gardienne délivré après quatre années d'études normales et habilitant à l'enseignement au premier degré primaire;
- c) les diplômes de capacité pour l'enseignement soit des langues vivantes, soit de l'horticulture et de l'arboriculture;
- d) les diplômes d'ingénieur et de conducteur qui n'exigent que deux années d'études;
- e) le brevet de nomination délivré aux officiers d'infanterie et de cavalerie serts de l'Ecole militaire.

4) Pour 1 année de service :

- a) le diplôme de capacité délivré soit pour l'enseignement de la gymnastique, soit pour l'enseignement du dessin, soit pour l'enseignement de la musique;
- b) le certificat d'aptitude aux fonctions d'inspecteur cantonal de l'enseignement primaire;
- c) le diplôme ou certificat constatant l'aptitude à l'enseignement du travail manuel, des travaux à l'aiguille, de l'économie domestique, des sciences naturelles et de l'agriculture, ainsi qu'à l'enseignement au 4e degré et à l'éducation aux enfants anormaux;
- d) le diplôme d'institutrice gardienne délivré après 3 années d'études normales.

En outre, les directrices et les institutrices des écoles gardiennes, munies du diplôme d'institutrice primaire, pourront faire compter ce titre de capacité pour 2 années, tandis qu'en ce qui concerne les différents grades assimilés à tous les titres ci-dessus désignés, la bonification sera attribuée par équivalence de diplôme ou, à défaut, par assimilation suivant le barème dont les intéressés jouissaient en fin de carrière.

Lorsqu'un membre du personnel enseignant est chargé de cours divers qui exigent la possession de plusieurs diplômes, certificats ou brevets, il peut cumuler le bénéfice qui résulte de chacun d'eux aux termes du présent article, sans que toutefois l'ensemble des années de services à faire valoir de ce chef puisse dépasser le nombre de quatre.

Art. 3.

L'article 6 de la loi du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques est complété, *in fine*, comme suit :

« Les membres du personnel enseignant, enseignant auxiliaire et administratif de tous les établissements d'enseignement, ainsi que les inspecteurs de ces enseignements peuvent faire valoir, pour l'octroi et le calcul de leur pension, tous les services admis pour la détermination de leur traitement. La justification de ces services, établie en matière de traitements, est valable en matière de pensions.

30 janvier 1962.

3) Voor 2 dienstjaren :

- a) het diploma van lager onderwijzer;
- b) het diploma van bewaarschoolonderwijzeres, uitgereikt na vier jaar normaalonderwijs, en dat machtiging verleent om te onderwijzen in de graad van het lager onderwijs;
- c) de bekwaamheidsdiploma's voor het onderwijs hetzij in de levende talen, hetzij in de tuinbouw en de boomkwekerij;
- d) de diploma's van ingenieur en van conducteur die slechts twee jaar studie vereisen;
- e) het benoemingsbrevet uitgereikt aan de infanterie- en cavalerieofficieren die de Militaire School verlaten hebben.

4) Voor 1 dienstjaar :

- a) het bekwaamheidsdiploma uitgereikt, hetzij voor het turnonderwijs, hetzij voor het tekenonderwijs, hetzij voor het muziekonderwijs;
- b) het bekwaamheidsgetuigschrift voor het ambt van kantonaal inspecteur van het lager onderwijs;
- c) het diploma of getuigschrift dat de bekwaamheid vaststelt om onderwijs te geven in handenarbeid, naaldwerk, huishoudkunde, natuurwetenschappen en landbouw, evenals van het onderwijs in de 4^e graad en de opleiding van abnormale kinderen;
- d) het diploma van bewaarschoolonderwijzeres, uitgereikt na 3 jaar normaalstudien.

Bovendien zullen de bestuursters en de onderwijzeressen van de bewaarscholen, die houder zijn van een diploma van lagere onderwijzeres, dit bekwaamheidsbewijs voor 2 jaar kunnen doen gelden, terwijl, wat de onderscheidene graden betreft die gelijkgesteld worden met alle hierboven vermelde graden, de bonificatie zal toegekend worden door gelijkwaardigheid van de diploma's of, bij gebreke hiervan, door gelijkstelling volgens de weddeschaal die de belanghebbenden op het einde van hun loopbaan genoten.

Wanneer een lid van het onderwijzend personeel met verscheidene leergangen belast is, die het bezit van verscheidene diploma's, getuigschriften of brevetten vereisen, mag hij het voordeel, dat luidens dit artikel aan elk van die diploma's, getuigschriften of brevetten, is verbonden, samenvoegen, zonder dat evenwel het totaal van de uit dien hoofde in aanmerking komende dienstjaren meer mag bedragen dan vier.

Art. 3.

Artikel 6 van de wet van 21 juli 1844 betreffende de burgerlijke en kerkelijke pensioenen wordt, *in fine*, aangevuld als volgt :

« De leden van het onderwijzend personeel, van het onderwijzend hulppersoneel en van het administratief personeel van alle onderwijsinrichtingen, evenals de inspecteurs van die inrichtingen, mogen, voor de toekenning en de berekening van hun pensioen, alle diensten laten gelden, die voor de bepaling van hun wedde aangerekend worden. De verantwoording van die diensten inzake wedden, geldt ook inzake pensioenen. »

30 januari 1962.

M. DENIS,
G. BOHY,
A. DE SWEEMER,
J. BRACOPS,
E. LACROIX.